

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TEKİRDAĞ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	10
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7. DENETİM BULGULARI	12
8. EKLER	46

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu Hakkında Bilgi	3
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu (TL)	4
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu (TL)	5
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu (TL)	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri (TL)	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri (TL)	6
Tablo 7: Belediye'nin Hissedarı Olduğu Şirketler (TL)	7
Tablo 8: Personel Takip Sisteminde Kaydı Olmadığı Halde Fazla Mesai Ücreti Alan Personele İlişkin Örnek Veri	42

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
BKK	Bakanlar Kurulu Kararı
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
EKAP	Elektronik Kamu Alımları Platformu
GAZDAŞ	Gazdaş Trakya Bölgesi Doğalgaz Dağıtım Anonim Şirketi
TESKİ	Tekirdağ Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
TL	Türk Lirası
UKOME	Ulaşım Koordinasyon Merkezi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Yapım İşinin Şartlar Oluşmasına Rağmen Feshedilmemesi, Haksız Süre Uzatımı Verilmesi ve İdare Onayı Olmadan Proje Değişikliklerine Gidilmesi
2. Süresinde Bitirilmeyen Yapım İşlerinde İhtarname Çekilmemesi
3. İhale Konusu İş veya Benzer İş Kapsamında Bulunmayan İş Deneyim Belgesinin Fiyat Dışı Unsur Olarak Belirlemesi, Rekabet Ortamını Sınırlandırılması ve Fiyat Dışı Unsur Puanlamasının Hatalı Belirlenmesi
4. Taahhüdünü Yerine Getirmeme Sebebiyle Sözleşmesi Feshedilen Yüklenici Hakkında Yasaklama Kararı Alınmaması
5. İmar Denetim Yetkisinin Kullanılmaması
6. Ödeme Aşamasında Vadesi Geçmiş Vergi Borcu Durumunu Gösterir Belgenin Aranmaması
7. Kredi Kartları ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Öngörülen Azami Sürede Banka Hesabına Aktarılmaması
8. Teminat Süresinde Yapım İşinin Kusur ve Eksiklerinin Yükleniciye İhtar Yapılmadan Yüklenici Nam ve Hesabına Giderilmesi
9. Yeni Fiyat Tespitinde Ticaret ve/veya Sanayi Odası Onayı Alınmaksızın Yeni Birim Fiyat Yapılması
10. Yapım İşlerinde Genişletilmiş Bakım Devresi Teminatını İçeren Sigortanın Yapılmaması
11. Ticari Nitelikteki Plakaların İhalesiz ve Süresiz Kullanılması
12. Büyükşehir Belediye Hizmetleriyle İlgili Olmayan Kamuoyu Araştırmasının Hizmet Alımına Konu Edilmesi

13. Yapım İşinin Uygulama Aşamasında Hatalı Yapılan Proje ve Metraj Hesaplamalarının Geçici Kabul Yapıldıktan Sonra Farkedilmesi

14. İhale Kanunu İstisnası Kapsamında Değerlendirilemeyecek Mal Alımlarının İstisnalara İlişkin Hükümler Çerçevesinde Gerçekleştirilmesi

15. Yaklaşık Maliyetin Üzerindeki Tekliflerinin Değerlendirme Dışı Bırakılması

16. Geliştirme Alanı Vasfı Taşımayan Bölgelerde Yapılacak Binalardan Teknik Altyapı Bedeli Alınması

17. Personel Takip Sisteminde Kaydı Olmadığı Halde Fazla Mesai Ücreti Alan Personel Olması

18. Ek Özel Hizmet Tazminatı Puantajlarının Hatalı Doldurulması

19. Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Bırakılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli İdareler" başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Büyükşehir Belediyesinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu ile diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımı şeklindedir. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 8 ve 9'uncu maddesinde belirtilen altyapı ve ulaşım hizmetleri büyükşehir belediyelerinin sorumluluğu altındadır.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile birlikte büyükşehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumluluk alanları genişletilerek; büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasındaki ilişkiler ve hizmetlerin yerine getirilmesi noktasında düzenleyici, bağlayıcı karar alma yetkisi verilmiştir.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5216 sayılı Kanun'da Büyükşehir Belediye organları; Büyükşehir Belediye Meclisi, Büyükşehir Belediye Encümeni ve Büyükşehir Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Büyükşehir Belediye Meclisi, biri Büyükşehir Belediye Başkanı olmak üzere 64 üyeden oluşmaktadır.

Büyükşehir Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak genel sekreterlik, daire başkanlıkları ve müdürlüklerden oluşmaktadır. Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi Büyükşehir Belediye Meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesinin teşkilat yapısında doğrudan Başkana bağlı iki birim belirlenmiştir. Bunlar; Özel Kalem Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Başkanlığıdır. 1. Hukuk Müşavirliği doğrudan Genel Sekretere bağlı olan birimdir.

Genel Sekretere bağı 4 Genel Sekreter Yardımcısı bulunmaktadır. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesinin 21 Daire Başkanlığı, 80 Şube Müdürlüğü alan ve amaçlarına göre ilgili Genel Sekreter Yardımcılıklarına bağıdır.

Belediye ve Bağı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikle, belediyeler ve bağı kuruluşları ile belediye ve il özel idarelerinin üye oldukları mahalli idare birliklerinde istihdam edilen memur, sözleşmeli personel, sürekli işçi ve geçici işçi pozisyonlarında çalıştırılan personelle ilgili ilke ve esaslar belirlenmiştir. Yönetmelikle belediye ve bağı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri, hukuki durumları ve hizmet özellikleri esas alınarak gruplanmış ve her bir grup da kendi nüfusuna göre alt gruplarına ayrılmıştır. Belediyeler adrese dayalı nüfus sayımına göre belirlenmiş olan norm kadro sayısına bağı kalmak kaydıyla, memur, sözleşmeli personel, sürekli işçi ve geçici işçi statüsünde çalıştıracağı personel sayısını belirlemektedir.

696 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 4.12.2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlardan Kararnamede yazılı şartları taşıyanları Belediye ve Bağı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikle belirlenen ilke ve esaslara tabi olmadan çalıştırılabilmektedir.

Tablo 1: Personel Durumu Hakkında Bilgi

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	3264	861
Sözleşmeli Personel	1	1
Kadrolu İşçi	1630	78
Geçici İşçi	-	-
Toplam	4895	940
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		1160

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Başkanlığının Tekirdağ Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (TESKİ) olmak üzere 1 tane bağı kuruluşu bulunmaktadır.

TESKİ Genel Müdürlüğü, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesine bağlı olarak büyükşehir belediye sınırları içerisinde 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile belirlenen su ve kanalizasyon işlerini yapmak üzere kurulmuştur.

Ayrıca Büyükşehir Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu toplam yedi adet şirketi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe Türleri ve Kapsamı" başlıklı 12'nci maddesine göre genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış; mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

İdare'nin 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu (TL)

Giderin Türü	Bütçe ile Verilen Ödenek	Ek Bütçe ile Verilen Ödenek	Eklenen/Düşülen Ödenek	Ödenek Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	İptal Edilen Ödenek
Personel Giderleri	700.000.000,00	-	77.420.000,00	777.420.000,00	735.607.593,13	41.812.406,87
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	85.000.000,00		-14.000.000,00	71.000.000,00	70.413.784,36	586.215,64
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.175.000.000,00	400.000.000,00	308.250.776,28	2.883.250.776,28	2.615.540.929,56	267.709.846,72
Faiz Giderleri	10.000.000,00		50.000,00	10.050.000,00	476.485,17	9.573.514,83
Cari Transferler	425.000.000,00	315.000.000,00	38.957.000,00	778.957.000,00	741.880.901,25	37.076.098,75
Sermaye Giderleri	2.260.000.000,00	100.000.000,00	-553.466.376,28	1.806.533.623,72	1.274.594.035,87	531.939.587,85
Sermaye Transferleri	40.000.000,00	70.000.000,00	229.250.000,00	339.250.000,00	336.604.872,76	2.645.127,24
Borç Verme	5.000.000,00	700.000.000,00	550.350.000,00	1.255.350.000,00	1.255.341.330,55	8.669,45
Yedek Ödenek	600.000.000,00	175.000.000,00	-636.811.400,00	138.188.600,00	0,00	138.188.600,00

Toplam	6.300.000.000,00	1.760.000.000,00	0,00	8.060.000.000,00	7.030.459.932,65	1.029.540.067,35
--------	------------------	------------------	------	------------------	------------------	------------------

İdare'nin 2024 mali yılı bütçesi ile 6.300.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup, yıl içinde ek bütçe ile eklenen 1.760.000.000,00 TL ödenek ile birlikte 2024 yılı ödenek toplamı 8.060.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 7.030.459.932,65 TL bütçe gideri yapılmış olup, 1.029.540.067,35 TL ödenek ise iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu (TL)

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (*) (**)	Tahsilat Tutarı	Ret ve İadeler	Net Tahsilat	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
Vergi Gelirleri	25.000.000,00	38.259.046,87	146.486,42	38.112.560,45	152,45
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	250.000.000,00	186.574.064,19	1.191.568,98	185.382.495,21	74,15
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	29.000.000,00	18.900.940,35		18.900.940,35	65,17
Diğer Gelirler	7.358.000.000,00	7.634.116.016,90	288.335,71	7.633.827.681,19	103,74
Sermaye Gelirleri	23.000.000,00			0	0
Alacaklardan Tahsilat	125.000.000,00	55.945.550,14		55.945.550,14	44,75
Ret ve İadeler	-50.000.000,00			0	0
Toplam	7.760.000.000,00	7.933.795.618,45	1.626.391,11	7.932.169.227,34	102,21

(*) Bütçe başlangıç gelir tahmini 6.000.000.000,00TL olup, yıl içinde 1.760.000.000,00 TL gelir karşılığı ek ödenek alınmış ve bütçe gelir tahmini 7.760.000.000,00 TL'ye çıkarılmıştır.

(**) Ek ödenek için karşılık gösterilen gelir tutarı dahil edilmiş haliyle, Belediyenin "Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetveli"ne göre hazırlanmıştır.

2024 yılında net bütçe geliri %102,21 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%152,45) ve diğer gelirlerde (%103,74) beklenenin üstünde; teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%74,15) ile alınan bağış ve yardımlarda (%65,17) ise beklenenin altında tahsilat gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu (TL)

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
Personel Giderleri	777.420.000,00	735.607.593,13	94,62
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	71.000.000,00	70.413.784,36	99,17
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.883.250.776,28	2.615.540.929,56	90,71
Faiz Giderleri	10.050.000,00	476.485,17	4,74
Cari Transferler	778.957.000,00	741.880.901,25	95,24
Sermaye Giderleri	1.806.533.623,72	1.274.594.035,87	70,55
Sermaye Transferleri	339.250.000,00	336.604.872,76	99,22

Borç Verme	1.255.350.000,00	1.255.341.330,55	100
Yedek Ödenek	138.188.600,00	0	0
Toplam	8.060.000.000,00	7.030.459.932,65	87,23

(*) 6.300.000.000,00 TL olan başlangıç ödeneği, yıl içinde 1.760.000.000,00TL ek ödenek ile birlikte bütçe ödeneği tutarı 8.060.000.000,00 TL'ye yükseltilmiştir.

2024 yılında bütçe giderleri (%87,23) seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel giderleri, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri, mal ve hizmet alım giderleri, faiz giderleri, cari transferler ve sermaye giderleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

İdare'nin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2023 yılının 2022 yılına, 2024 yılının 2023 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri (TL)

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (A)	2023 Yılı (B)	2024 Yılı (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%)	2024-2023 Değişim Oranı (%)
Vergi Gelirleri	13.940.409,50	24.819.696,17	38.259.046,87	78,04	54,15
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	97.256.163,06	111.494.030,06	186.574.064,19	14,64	67,34
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	5.644.906,26	9.996.755,76	18.900.940,35	77,09	89,07
Diğer Gelirler	2.501.434.503,45	4.384.897.544,57	7.634.116.016,90	75,3	74,1
Sermaye Gelirleri	13.630.000,00	78.015.637,00	0	472,38	-100
Alacaklardan Tahsilat	10.092.779,61	20.317.556,76	55.945.550,14	101,31	175,36
Toplam	2.641.998.761,88	4.629.541.220,32	7.933.795.618,45	75,23	71,37
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Toplamı (-)	-48.452.868,46	-13.538.076,27	-1.626.391,11	-72,06	-87,99
Net Toplam	2.593.545.893,42	4.616.003.144,05	7.932.169.227,34	77,98	71,84

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2024 yılında gelirler bir önceki yıla göre 3.316.166.083,29 TL'lik (%71,84) artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerinde 13.439.350,70 TL (%54,15), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 75.080.034,13TL (%67,34), alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 8.904.184,59 TL (%89,07), diğer gelirlerde 3.249.218.472,33 TL (%74,1) ve alacaklardan tahsilat 35.627.993,38 TL (%175,36) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri (TL)

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (A)	2023 Yılı (B)	2024 Yılı (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%)	2024-2023 Değişim Oranı (%)
Personel Giderleri	222.007.824,25	407.745.260,68	735.607.593,13	83,66	80,41
SGK Devlet Prim Giderleri	32.643.378,10	43.047.692,34	70.413.784,36	31,87	63,57

Mal ve Hizmet Alım Giderleri	553.245.015,79	1.349.384.127,06	2.615.540.929,56	143,9	93,83
Faiz Giderleri	13.816.839,49	1.598.026,36	476.485,17	-88	-70
Cari Transferler	160.251.893,44	426.710.932,29	741.880.901,25	166,27	73,86
Sermaye Giderleri	867.169.898,87	1.681.485.460,35	1.274.594.035,87	93,9	-24
Sermaye Transferleri	54.135.977,79	19.331.968,53	336.604.872,76	-64	1641,18
Borç Verme	67.869.495,19	201.233.614,96	1.255.341.330,55	196,5	523,82
Toplam	1.971.140.322,92	4.130.537.082,57	7.030.459.932,65	109,55	70,2

İdare'nin bütçe giderleri toplamı 2024 yılında 2023 yılına göre 2.899.922.850,08 TL (%70,2) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2024 yılında personel giderlerinin 327.862.332,45 TL (%80,41), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 27.366.092,02 TL (%63,57), mal alım ve hizmet giderlerinin 1.266.156.802,50 TL (%93,83), cari transferlerin 315.169.968,96 TL (%73,86), sermaye transferlerinin ise 317.272.904,23 TL (%1641,18) arttığı görülmüştür. Diğer taraftan faiz giderleri 1.121.541,19 TL (%70) sermaye giderleri ise 406.891.424,48 TL (%24) azalmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın İdare'nin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 6.005.456.260,25 TL, Faaliyet Geliri 11.172.684.107,81 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 5.167.227.847,56 TL olarak gerçekleşmiştir.

İdare'nin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Belediye'nin Hissedarı Olduğu Şirketler (TL)

	Şirket	Toplam Sermaye Tutarı	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı	Hisse Oranı
1	TEKTUR TEKİRDAĞ TURİZM ANONİM ŞİRKETİ	160.000.000,00	160.000.000,00	100%
2	TEKİRDAĞ OTOYOL ULAŞIM NAKLİYE İMAR PLANLAMA İNŞ. VE TAAH. SAN. TİC. AŞ	730.400.000,00	730.400.000,00	100%
3	TEKİRDAĞ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ PERSONEL AŞ	76.050.000,00	76.050.000,00	100%
4	TEKİRDAĞ BİRLİK YEM SANAYİ VE TİC. AŞ	38.000.000,00	38.000.000,00	100%
5	TEKDAŞ TEKİRDAĞ KENTSEL DÖNÜŞÜM AŞ	250.000.000,00	250.000.000,00	100%
6	TEKİRDAĞ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GIDA VE TARIM SAN. TİC. AŞ	70.000.000,00	70.000.000,00	100%
7	NAMIK KEMAL ÜNİV. TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGESİ YÖNETİCİ AŞ	6.417.000,00	365.000,00	5,69%

İdare'nin, İçişleri Bakanlığının 07.01.2016 tarihli onayına istinaden "Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi İktisadi ve Sosyal Tesisler İşletmesi" unvanıyla kurulmuş 1 adet bütçe içi işletmesi bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1 Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı" başlıklı 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2 Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali Tabloların Hazırlanması" başlıklı 484 ve "Mizan Cetveli ve Düzenlenecek Temel Mali Tablolar ile Diğer Mali Tablolar" başlıklı 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu

- 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3 Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek Defter, Mali Tablo, Belge ve Bilgilerin Çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer Belgelerin Verilme Yeri, Süresi ve Usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütölmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı

Kurum organizasyon yapısı içerisinde personelin görev, yetki ve sorumlulukları açık şekilde belirlenmiş, yetki devirleri ve sınırları yazılı olarak belirlenmiştir. Aynı zamanda personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesine yönelik insan kaynakları politikaları belirlenmesine yönelik çalışmalarda bulunmaktadır. Çalışanlar tarafından hizmet içi eğitimler ve “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitimler alınmaktadır.

Risk Değerlendirme

2020-2024 Stratejik Planı ile 2024 Yılı Performans Programı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile yönetmelik, rehber ve standartlardan oluşan diğer düzenlemelere uygun olarak hazırlanmıştır. Kurumun bütçesi performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirilmiş olup, stratejik planda belirlenen amaç ve hedeflerin gerçekleşmesini engelleyebilecek kurumsal riskler ile iç kontrol risklerinin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmış, gerçekleşme ihtimalleri değerlendirilmiştir.

Kontrol Faaliyetleri

İdarede ön mali kontrol sistemi kurularak, tüm birimler tarafından iş akış süreçlerini anlatan yazılı dokümanlar oluşturulmuştur. İdare yaptığı görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesini dikkate almaktadır. İdare tarafından güncel risk tanımlamaları yapılarak riskleri ortadan

kaldıracak, etkisini azaltacak kontrol faaliyetleri ile faaliyetleri gerçekleştirecek sorumlular belirlenmiştir.

Bilgi ve İletişim

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. Aynı zamanda idarenin bilgi yönetim sistemi yedeklemeyi, bilgi güvenliğini ve farklı verileri toplayarak analiz yapmayı sağlayan bir yapı şeklinde oluşturulmuştur. Mevcut bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde oluşturulmuştur.

İzleme

İdarede iç kontrol sisteminin performansının takip edilmesi, birimlerden gelen iç kontrol raporlarının değerlendirilmesi, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlık çalışmalarının yürütülmesi amacıyla İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu üst yönetici onayıyla oluşturularak kamu iç kontrol standartlarına uyum eylem planı Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğine uygun olarak hazırlanmış ve tüm birimlerinin iç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirilerek İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlandığı görülmüştür.

Diğer taraftan, doğrudan üst yöneticiye bağlı iç denetim birimi başkanlığı kurulmadığı, dolayısıyla bir iç denetim birimi tarafından İdarenin mali yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetiminin yapılmadığı görülmüştür.

İç kontrol sistemi yapılandırma çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmış olup kontrollerin bir kısmı henüz test edilmese de genel olarak denetlenen kamu idaresinin iç kontrol sistemi mali iş ve işlemlerinin doğruluk ve güvenilirliğine ilişkin önemli eksiklikler içermemektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yapım İşinin Şartlar Oluşmasına Rağmen Feshedilmemesi, Haksız Süre Uzatımı Verilmesi ve İdare Onayı Olmadan Proje Değişikliklerine Gidilmesi

Sözleşme hükümlerine uygun olarak süresinde bitirilmeyen yapım işinde yükleniciye üç defa süreli ihtar yapılmasına rağmen sözleşmenin feshedilmediği, yüklenicinin idare onayı olmaksızın projelerde değişikliğe gittiği ve süre uzatım kararlarında verilen sürelerle havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan günlerinin de eklendiği görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "İdarenin sözleşmeyi feshetmesi" başlıklı 20'nci maddesinde; yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya işi süresinde bitirmemesi üzerine, ihale dokümanında belirlenen oranda gecikme cezası uygulanmak üzere, idarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtar da bulunulacağı, sürenin sonunda aynı durumun devam etmesi halinde ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabın genel hükümlere göre tasfiye edileceği belirtilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin;

"Sözleşme ve eklerine uymayan işler" başlıklı 23'üncü maddesinde;

"Yüklenici projelerde kendiliğinden hiç bir değişiklik yapamaz. Proje ve şartnamelere uymayan, eksik ve kusurlu oldukları tespit edilen işleri yüklenici, yapı denetim görevlisinin talimatı ile belirlenen süre içinde bedelsiz olarak değiştirmek veya yıkp yeniden yapmak zorundadır. Bundan dolayı bir gecikme olursa sorumluluğu yükleniciye aittir. Bununla birlikte, yüklenici tarafından proje ve şartnameden farklı olarak yapılmış olan işlerin, fen ve sanat kurallarına ve istenen özelliklere uygun oldukları idarece tespit edilirse, bu işler yeni durumları ile de kabul edilebilir. Ancak bu takdirde yüklenici, daha büyük boyutta veya fazla miktarda malzeme kullandığını ve daha fazla emek harcadığını öne sürerek fazla bedel isteyemez. Bu

gibi hallerde hakediş raporlarına, proje ve şartnamelerde gösterilen veya yazılı talimatla bildirilen boyutlara göre hesaplanmış miktarlar yazılır. Bu şekilde yapılan işlerin boyutları, emeğin değeri ve malzemesi daha az ise bedeli de ona göre ödenir.”

“İşin süresi ve sürenin uzatılması” başlıklı 29’uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasında;

“İşin tamamlanması için sözleşmesinde tespit edilen tarih veya süre haricinde başkaca kayıt bulunmayan işlerde, havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresi ile resmi tatil günleri göz önünde tutularak iş bitim tarihi veya süresi belirlenmiş sayılacağından, yüklenici, çalışmadığı bu gibi günleri öne sürerek süre uzatılması isteğinde bulunamaz. Ancak süre uzatımlarında, yapılacak işin özelliğine göre çalışılmayacak günler de dikkate alınarak verilecek süre belirlenir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre; yüklenici tarafından işin sözleşme hükümlerine uygun olarak süresinde bitirilmemesi durumunda, ihale dokümanında belirlenen oranda gecikme cezası uygulanmak üzere, idarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarda bulunulacağı, sürenin sonunda aynı durumun devam etmesi halinde ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabın genel hükümlere göre tasfiye edileceği; yüklenicinin projelerde kendiliğinden hiç bir değişiklik yapamayacağı, proje ve şartnamelere uymayan, eksik ve kusurlu oldukları tespit edilen işlerin yüklenici tarafından, yapı denetim görevlisinin talimatı ile belirlenen süre içinde bedelsiz olarak değiştirmek veya yıkıp yeniden yapmak zorunda olduğu, yüklenici tarafından proje ve şartnameden farklı olarak yapılmış olan işlerin, fen ve sanat kurallarına ve istenen özelliklere uygun oldukları idarece tespit edilirse, bu işlerin yeni durumları ile kabul edilebileceği, bedelinin de yeni duruma göre ödeneceği; süre uzatımlarında yapılacak işin özelliğine göre çalışılmayacak günler de dikkate alınarak sürenin belirleneceği, dolayısıyla havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresi için ilave süre verilmesinin mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, Sözleşme hükümlerine uygun olarak süresinde bitirilmeyen Çorlu Otobüs Terminali ve Aktarma İstasyonu yapım işinde yükleniciye üç defa süreli ihtar yapılmasına rağmen sözleşmenin feshedilmediği, yüklenicinin idare onayı olmaksızın projelerde değişikliğe gittiği ve süre uzatım kararlarında verilen sürelerle havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan günlerinin de ilave edildiği tespit edilmiştir.

Gelinen noktada ise, 2018 yılında ihalesi yapılan söz konusu yapım işi bitirilememiş ve birçok eksiklik nedeniyle iş 7 yıl boyunca sürüncemede kalmıştır.

Kamu İdaresince, tespiti konu yapım işi ile ilgili olarak 24.01.2025 tarihinde ihale sözleşmesinin feshedildiği, fesih sonrası mevzuata göre işlemlerin yürütülmesi sürecinin devam ettiği ve Bulguda bahsedilen hususa ilişkin devam eden dönemlerde gereken özenin gösterileceği belirtilmiştir.

Yapım işlerinde mevzuatta öngörülen müeyyidelerin şartlar oluştuğu takdirde uygulanması, kontrol teşkilatınca işin proje ve eklerine uygun yapıp yapılmadığının kontrol edilmesi, süre uzatım kararlarında verilen sürelerle ayrıca havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan günlerin ilave edilmemesi gerekmektedir.

BULGU 2: Süresinde Bitirilmeyen Yapım İşlerinde İhtarname Çekilmemesi

Yapım işlerinde işin sözleşmeye uygun olarak süresinde bitirilmemesine rağmen en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen yazılı ihtar yapılmadığı ve yüklenicilerin iş bitirilene kadar cezalı çalışmasına izin verildiği görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "İdarenin sözleşmeyi feshetmesi" başlıklı 20'nci maddesinde; yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya işi süresinde bitirmemesi üzerine, ihale dokümanında belirlenen oranda gecikme cezası uygulanmak üzere, idarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarda bulunulacağı, sürenin sonunda aynı durumun devam etmesi halinde ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabın genel hükümlere göre tasfiye edileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, 5 adet yapım işinde yüklenicilerin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak süresinde bitirmemesine rağmen en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen yazılı ihtar yapılmadığı, dolayısıyla verilen sürede işin geçici kabule hazır hale getirilmemesi durumunda mevzuatta öngörülen yaptırımların uygulanmadığı, bunun yerine yüklenicilerin iş bitirilene kadar sözleşmesinde öngörülen günlük gecikme cezası uygulanarak çalıştırıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, Bulgu konusunda ilgili harcama birimlerinin uyarıldığı, bundan sonraki süreçte 4735 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri uyarınca gereken özenin gösterileceği belirtilmiştir.

İşin sözleşmeye uygun olarak süresinde bitirilmemesi durumunda yükleniciye en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen bir ihtarname çekilerek verilen sürede işin geçici kabule hazır hale getirilmesi talep edilmeli, verilen sürede işin geçici kabule hazır hale getirilmemesi durumunda ise kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedilmesi ve sözleşmenin feshedilerek hesabın genel hükümlere göre tasfiye edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: İhale Konusu İş veya Benzer İş Kapsamında Bulunmayan İş Deneyim Belgesinin Fiyat Dışı Unsur Olarak Belirlenmesi, Rekabet Ortamını Sınırlandırılması ve Fiyat Dışı Unsur Puanlamasının Hatalı Belirlenmesi

Tekirdağ genelinde yağmursuyu şebekesi yapım işinde ihale konusu iş veya benzer iş kapsamında bulunmayan havaalanı pistleri ve havaalanı apron ve taksirut inşaatı işlerinin yer aldığı AVII Grubu iş deneyim belgesinin fiyat dışı unsur olarak belirlendiği, bu suretle rekabet ortamının sınırlandırıldığı ve iş kalemleri bazında isteklinin teklifi ile yaklaşık maliyet yapısının birbiri ile uyumuna ilişkin olarak kullanılan fiyat dışı unsur puanlamasına ilişkin hesaplama yönteminin hatalı belirlendiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanun'unun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; idarelerin, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat ile birlikte fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirlenmesi ile ilgili hususlar" başlıklı 53.3'üncü maddesinde;

"53.3.1. Kanununun 40 ıncı maddesi uyarınca, ekonomik açıdan en avantajlı teklif; sadece fiyat esasına göre belirlenebileceği gibi fiyat ile birlikte işletme ve bakım maliyeti, maliyet etkinliği, verimlilik, kalite ve teknik değer gibi fiyat dışındaki unsurlar dikkate alınarak belirlenebilmektedir. Ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibinin fiyat ile birlikte fiyat dışı unsurlar kullanılarak belirlenmesi durumunda, fiyat ve fiyat dışı unsurlar dahil toplam değerlendirme puanının yüz tam puan üzerinden hesaplanması ve aşağıdaki esaslara uyulması gerekmektedir.

53.3.2. Fiyat dışı unsurların, Kanununun 5 inci maddesinde belirtilen ilkelere aykırı olmayacak şekilde idari şartnamede açık ve net olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

53.3.3. İdari şartnamede fiyat dışı unsur olarak belirlenen hususların parasal değerlerinin veya nispi ağırlıklarının belirlenmesi gerekmektedir.

53.3.4. Fiyat dışı unsur olarak niceliksel ve niteliksel belirlemeler yapılabilir. Bu kapsamda;

a) İstekli hakkında ihale tarihinden önceki son beş yıl içinde kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmemiş olması,

b) 4735 sayılı Kanuna göre imzalanan sözleşmelerin, ihale tarihinden önceki son beş yıl içinde aynı Kanununun 16 ncı maddesine göre devredilmemiş ve/veya yükleniciden kaynaklanan nedenlerle feshedilmemiş olması,

c) 4735 sayılı Kanuna göre ihaleyi yapan idare ile imzalanan sözleşmelere konu işlerin, ihale tarihinden önceki son beş yıl içinde süre uzatımı dahil süresinde bitirilmiş olması,

ç) Kullanılacak olan tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmanın isteklinin kendi malı olması,

d) Yapım işleri cirosunun toplam ciroya oranı,

e) İsteklinin faaliyet süresini gösteren genel deneyimi,

f) Belli İstekliler Arasında İhale Usulü İle İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Tip Ön Yeterlik Şartnamesinin 7.9 uncu maddesinde belirlenen puanlama kriterleri,

g) İsteklinin ihaleyi yapan idareye karşı yükleniminde bulunan yapım işlerinin sayısı ve/veya tutarının düşük olması,

ğ) İhale konusu işi oluşturan bileşenler itibarıyla isteklinin teklifi ile yaklaşık maliyet yapısının birbiri ile uyumu,

h) İhale konusu iş kapsamındaki iş kalemleri/iş gruplarının belirli bir miktarının daha önceki bir işte gerçekleştirilmiş olması,

hususları ile idare veya Kurum tarafından belirlenen benzeri diğer hususların biri, birkaçı ya da tamamı fiyat dışı unsur olarak kullanılabilir...

Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat ile birlikte fiyat dışı unsurlar dikkate alınarak belirlendiği birim fiyatlı işlerde, fiyat dışı unsur puanlamasında (ğ) bendinde yer alan unsurun kullanılması zorunlu olup bu unsurun asgari puanı toplam fiyat dışı unsur puanının yarısının altında olamaz. ...

53.3.5. Fiyat dışı unsur puanlamasında belirlenen unsurların niteliğine uygun düştüğü ölçüde;

a) Asgari ve azami değerler arasında kalan ara değerler için doğrusal orantı yapılır.

b) İş ortaklığının puanı, her bir ortağın hesaplanan puanlarının ortaklık oranları ile çarpılması suretiyle bulunan puanların toplamıdır. Ancak 53.3.4 üncü maddenin (ç) bendinde yer alan unsurun puanlamasında ortaklardan biri veya birkaçı tarafından aranan kriterin sağlanması yeterlidir.

Teklif fiyatı puanlaması; en düşük geçerli teklif tutarı veya 45 inci maddeye göre hesaplanan sınır değer ya da bu değer üzerinde ilk geçerli teklif tutarı referans değer alınarak yapılabilir. Bu durumda toplam değerlendirme puanı 100 olmak kaydıyla referans değere 50'den az olmamak üzere ihale dokümanında belirlenen tam puan verilir. Puanlama, teklif tutarları ile referans değer arasındaki farka bağlı olarak aşağıdaki formüle göre yapılır...”

Hükümlerine yer verilmiştir.

Söz konusu İhaleye ait İdari Şartname'nin 7.6'ncı maddesinde; Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Tebliğinde yer alan AIV Grubu İşlerin (kanalizasyon şebekeleri, yağmursuyu şebekeleri, içme ve kullanma suyu şebekeleri, mikrotünel işleri) benzer iş olarak kabul edileceği belirtilmiştir.

Aynı İdari Şartname'nin fiyat dışı unsur puanlama yöntemiyle ilgili “Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi” başlıklı 35'inci maddesinde;

“35.1. Bu ihalede ekonomik açıdan en avantajlı teklif, fiyatla birlikte fiyat dışı unsurlar da dikkate alınarak belirlenecektir.

35.1.1.

Hesaplama Kullanılacak Formül: Toplam Puan=Teklif Fiyatı Puanı + Fiyat Dışı Unsur Puanı İsteklinin Toplam Puanı hesaplanırken;

Toplam Puan = (Teklif Tam Puanı - (Sınır Değer Üzerindeki İlk Geçerli Teklif Tutarı | Teklif Fiyatı| X Teklif Tam Puanı / Sınır Değer Üzerindeki İlk Geçerli Teklif Tutarı)) + Fiyat Dışı Unsur Puanı

Teklif Fiyat Puanı:50

Fiyat Dışı Unsur (FDU) Puanı:50

Fiyat Dışı Unsur Değerlendirme Yöntemi: İsteklinin Teklifi ile Yaklaşık Maliyet Yapısının Birbiri ile Uyumu (Alınabilecek Azami FDU Puanı : 25)... ”

<i> Aşağıda, teklif cetvelinde yer alan iş kalemlerinden seçilen kaleme/kalemlere ilişkin asgari ve azami oranlar belirlenmiştir. İsteklinin teklif cetvelinde seçilen bu kalemlere verilmiş olan teklifler, isteklinin ihaleye vermiş olduğu toplam teklife oranlanarak 100 ile çarpılacak, bulunan oran o kalem için belirlenen asgari oran ile azami oran arasında kalıyorsa istekli o kalem için belirlenen fiyat dışı unsur puanını alacaktır.

...

Fiyat Dışı Unsur Tanımı: Yeterlilik için istenen İş Deneyim Belgesi veya harici iş deneyim belgesi; İsteklinin yurt içinde ihaleleri uygulama yönetmeliği esaslarına göre, teklif bedelinin %80'inden az olmamak üzere tek sözleşmeyle yapılmış, AVII ve AIV İşleri içeren İş deneyim belgelerinin ayrı ayrı ve noter onaylı veya aslı idarece görülmüş; iş deneyim belgesi (EKAP'a kayıtlı olanlar için onay şartı yoktur) sunması şartıyla, 5 (beş) puan verilecektir. İsteklinin iş ortaklığı olması durumunda; pilot ortağın belirtilen iş gruplarının her ikisine de sahip olması halinde tam puan alacaktır.”

Düzenlemelerine yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, ekonomik açıdan en avantajlı teklifin, fiyatla birlikte fiyat dışı unsurlar da dikkate alınarak belirlenen Tekirdağ genelinde yağmursuyu şebekesi yapım işi ihalesinde;

1- İdari Şartnameye göre Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Tebliğinde yer alan AIV Grubu İçme-Kullanma Suyu ve Kanalizasyon İşlerinin benzer iş olarak kabul edileceği ancak aynı İdari Şartname'de ihale konusu iş veya benzer iş kapsamında bulunmayan havaalanı pistleri ve havaalanı apron ve taksirut inşaatı işlerinin yer aldığı AVII Grubu iş deneyim belgesinin fiyat dışı unsur olarak belirlendiği (5 puan) ve AVII ve AIV İşleri içeren iş deneyim belgelerinin ayrı ayrı sunulmasının şart koşulduğu, söz konusu düzenlemenin ilan aşamasındayken 22.08.2024 tarihinde iptal edilen ilk ihalede yer almadığı,

2- 45 istekli olabilecek kişi tarafından ihale dokümanının indirildiği, 8 adet isteklinin teklif vermiş olduğu ihalede, ihaleye katılım sağlayan isteklilerden sadece bir isteklinin AVII Grubu iş deneyim belgesine sahip olduğu dikkate alındığında AVII Grubu işleri içeren iş deneyim belgesinin fiyat dışı unsur olarak belirlenmesinin ihalede rekabet ortamını sınırlandırdığı,

3- İdari Şartname'de, ihale konusu işi oluşturan bileşenler itibarıyla isteklinin teklifi ile yaklaşık maliyet yapısının birbiri ile uyumunun aranmasının zorunluluğuna ilişkin olarak kullanılan fiyat dışı unsurda; 10 iş kaleminden oluşan teklif cetvelinde, istekli tarafından söz kalemlere verilmiş olan bu tekliflerin, isteklinin ihaleye vermiş olduğu toplam teklife oranlanarak 100 ile çarpılması gerekirken çarpılmadığı sadece çıkan sonucun yanına (%) sembolünün konulduğu (örneğin bir iş kalemi için asgari oran 0,043236%, azami oran 0,061039% olarak veri girişi yapıldığı), bunun sonucunda isteklilerin İdari Şartnamedeki bu düzenlemeye göre EKAP'a girmiş oldukları yüzdeler tekrar yüzde değer olarak gösterimine yol açtığı ve isteklilerin bu kısımdan puan alamamalarına neden olduğu,

Tespit edilmiştir.

Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Listesinde ihale konusu yağmursuyu şebekeleri yapım işine birebir uygun AIV Grubu varken, havaalanı işlerine ilişkin AVII Grubu belgeye sahip olan istekli ile sadece AIV grubu iş deneyim belgesine sahip olan istekliler arasında bu durumdan kaynaklı niceliksel ve niteliksel bir fark olamayacağı açıktır.

Ayrıca fiyat dışı unsur puanlamasında ihale konusu işi oluşturan bileşenler itibarıyla isteklinin teklifi ile yaklaşık maliyet yapısının birbiri ile uyumunun fiyat dışı unsur olarak kullanılması zorunlu olmasına rağmen İdari Şartname'de söz konusu zorunlu unsura ilişkin hesaplama yönteminin hatalı belirlenmesi nedeniyle istekliler 25 puanlık bu kısımdan puan alamamış, dolayısıyla fiyat ve fiyat dışı unsurlar dahil toplam değerlendirme puanının yüz tam puan üzerinden değerlendirilmesi zorunluluğuna uyulmamıştır.

Kamu İdaresince, imalat yapılacak tesis saha düzenleme işlerinin TESKİ'ye ait arıtma tesislerini kapsadığı, bu alanda yapılacak imalatların AXVIII Grup: Saha İşleri olarak nitelendirilebileceği, AXVIII Grup Saha İşleri içerisinde AVII grubu işlerin de sayılması nedeniyle kalite ve teknik niteliği en yüksek, havaalanı pistlerini barındıran AVII grubu iş deneyim belgesinin fiyat dışı unsur olarak belirlendiği; yüksek dayanımlı beton kalitesi ve nitelikli işçilik ile yapılması gerektiren iş kalemi gerekçe gösterilerek ikinci ihale ilanında fiyat dışı unsur belirlenmesinin Fen İşleri Dairesi Başkanlığı tarafından uygun görüldüğü; bununla birlikte 17.02.2025 tarih ve E-93924738-660-476482 sayılı yazı ile Fen İşleri Dairesi Başkanlığı tarafından gerekli fesih işlemlerinin yapılması hususunun Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığına iletildiği; 19.02.2025 tarihinde posta yolu ile yüklenici firma ve ortaklarına ihtarname yazılarak sözleşmenin feshedildiğinin bildirildiği; yüklenici tarafından ihalenin feshi işleminin iptali istemi ile dava açıldığı ve Tekirdağ 1. İdare Mahkemesi tarafından 25/04/2025

tarikh E:2025/167 K:2025/322 sayılı Karar ile ihalenin feshi işleminin iptaline karar verildiği, halihazırda İdare tarafından temyiz edilen hukuki sürecin devam ettiği; diğer taraftan idari şartnamede azami-askari oranlar belirlenirken sehven yapılan hatanın ihalede sunulan tekliflerin sırasını değiştirmedeği belirtilmişse de; yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümleri ile Kamu İhale Genel Tebliğinin 53.3'üncü maddesinde belirtilen düzenlemeler çerçevesinde fiyat dışı unsur olarak sadece niceliksel ve niteliksel belirlemelerin yapılabilmesinin mümkün olduğu, dolayısıyla yağmursuyu şebekeleri yapım işinde işletme ve bakım maliyeti, maliyet etkinliği, verimlilik, kalite ve teknik değer gibi işin niteliğine ve niceliğine katkı sağlamayan, ihale konusu iş veya benzer iş kapsamında bulunmayan havaalanı pistleri ve havaalanı apron ve taksirut inşaata işlerinin yer aldığı AVII Grubu işleri içeren iş deneyim belgesinin fiyat dışı unsur puanlamasına konu edilmemesi gerektiği; fiyat dışı unsur puanlamasına gerekçe olarak ileri sürülen “20 cm kalınlığında beton kaplama yapılması (kırmataşlı) 400 m³/G. (5.480,00m³) iş kaleminin yaklaşık maliyet içerisindeki payının yaklaşık %1 olduğu, dolayısıyla AVII Grubu işleri içeren iş deneyim belgesine yönelik belirlemenin fiyat dışı unsur yapılmasına dayanak teşkil edecek nitelikte olmadığı; diğer taraftan 45 istekli olabilecek kişi tarafından ihale dokümanı indirildiği, 8 adet isteklinin teklif vermiş olduğu ihalede, ihaleye katılım sağlayan isteklilerden sadece bir isteklinin AVII Grubu iş deneyim belgesine sahip olduğu ve ihalenin bu kişi üzerine bırakıldığı göz önünde bulundurulduğunda AVII Grubu işleri içeren iş deneyim belgesinin fiyat dışı unsur olarak puanlandırılmasının ihalede rekabet ortamını sınırlandırdığı değerlendirilmektedir.

Ekonomik ağıdan en avantajlı teklifin fiyat ile birlikte fiyat dışı unsurlar dikkate alınarak belirlendiği birim fiyatlı işlerde, ihale konusu iş veya benzer iş kapsamında bulunmayan iş deneyim belgesinin fiyat dışı unsur olarak belirlenmemesi, fiyat dışı unsurun rekabet ortamını sınırlandırmaması ve ihale konusu işi oluşturan bileşenler itibarıyla isteklinin teklifi ile yaklaşık maliyet yapısının birbiri ile uyumunun aranılması zorunlu olduğundan fiyat dışı unsur puanlamasına ilişkin hesaplama yönteminde hata yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 4: Taahhüdünü Yerine Getirmeme Sebebiyle Sözleşmesi Feshedilen Yüklenici Hakkında Yasaklama Kararı Alınmaması

Sözleşme hükümlerine uygun olarak taahhüdünü yerine getirmemesi nedeniyle sözleşmesi feshedilen yüklenicinin kesin ve ek kesin teminatlarının gelir kaydedildiği ancak hakkında yasaklama kararının alınmadığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "İdarenin sözleşmeyi feshetmesi" başlıklı 20'nci maddesinde; yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya işi süresinde bitirmemesi üzerine, ihale dokümanında belirlenen oranda gecikme cezası uygulanmak üzere, idarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarda bulunulacağı, sürenin sonunda aynı durumun devam etmesi halinde ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabın genel hükümlere göre tasfiye edileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Yasak fiil ve davranışlar" başlıklı 25'inci maddesinde; mücbir sebepler dışında, ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak taahhüdün yerine getirilmemesi yasak fiil ve davranışlar arasında sayılmış; "İhalelere katılmaktan yasaklama" başlıklı 26'ncı maddesinde ise, 25'inci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda buldukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, yapım işi ihalesinde sözleşme hükümlerine uygun olarak taahhüdünü yerine getirmeyen yüklenicinin sözleşmesi feshedilerek kesin ve ek kesin teminatlarının gelir kaydedildiği ancak hakkında yasaklama kararının alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, Bulgu konusunda harcama birimlerinin uyarıldığı, bundan sonraki süreçte 4735 sayılı Kanun'un ilgili maddelerine göre işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

Yasak fiil ve davranışlarda buldukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre mevzuatında öngörülen sürelerde kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmesi yönünde işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: İmar Denetim Yetkisinin Kullanılmaması

İdare tarafından ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılarla ilgili büyükşehir belediyesi statüsünün kazanıldığı tarihten buyana bir tespit yapılmadığı ve ilgili ilçe belediyeleri tarafından üç ay içinde giderilmeyen imara aykırı uygulamalarla ilgili 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32 ve 42'nci maddelerinde belirtilen yetkilerin kullanılmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir belediyesinin imar denetim yetkisi" başlıklı 11'inci maddesinde;

“Büyükşehir belediyesi, ilçe (...) belediyelerinin imar uygulamalarını denetlemeye yetkilidir. Denetim yetkisi, konu ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi istemeyi, incelemeyi ve gerektiğinde bunların örneklerini almayı içerir. Bu amaçla istenecek her türlü bilgi ve belgeler en geç onbeş gün içinde verilir. İmar uygulamalarının denetiminde kamu kurum ve kuruluşlarından, üniversiteler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından yararlanılabilir.

Denetim sonucunda belirlenen eksiklik ve aykırılıkların giderilmesi için ilgili belediyeye üç ayı geçmemek üzere süre verilir. Bu süre içinde eksiklik ve aykırılıklar giderilmediği takdirde, büyükşehir belediyesi eksiklik ve aykırılıkları gidermeye yetkilidir.

Büyükşehir belediyesi tarafından belirlenen ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılar, gerekli işlem yapılmak üzere ilgili belediyeye bildirilir. Belirlenen imara aykırı uygulama, ilgili belediye tarafından üç ay içinde giderilmediği takdirde, büyükşehir belediyesi 3.5.1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 32 ve 42 nci maddelerinde belirtilen yetkilerini kullanma hakkını haizdir. ...”

Hükmü yer almaktadır.

Söz konusu hükmün madde gerekçesinde; (mülga) 3030 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'da büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyeleri arasında imar yetkilerinin paylaşımında netlik bulunmadığına dikkat çekilmiş; bu eksikliğin büyükşehir belediyelerine kaçak yapılaşmayla mücadele için etkin ve uygulanabilir yetkiler verilmemesine neden olduğu ve özellikle seçim dönemlerinde ilçe belediyelerinin imar denetim yetkilerini kullanmamalarının şehirlerde kaçak yapılaşmanın hızla artmasına yol açtığı ifade edilerek bu problemleri çözmek adına, Kanun'un 11'inci maddesiyle büyükşehir belediyesine gerekli tedbirleri almak hususunda kendiliğinden harekete geçme gibi önemli ve etkin denetim yetkileri tanındığı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuata göre; büyükşehir belediyesi tarafından tespit edilen ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların gerekli işlemler yapılmak üzere ilgili belediyeye bildirileceği; büyükşehir belediyesi tarafından yapılan bildirim üzerine imara aykırılıkların üç ay içinde ilgili belediye tarafından giderilmesi gerektiği, aksi takdirde büyükşehir belediyesinin 3194 sayılı İmar Kanunu'nun ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak başlanan yapılar üzerindeki denetim sürecinin düzenlendiği madde 32'de ve idari

müeyyidelerin düzenlendiği madde 42’de hüküm altına alınan yetkileri kullanma yetkisini haiz olduğu açıktır.

Yapılan incelemede, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından büyükşehir belediyesi statüsünün kazanıldığı tarihten bu yana ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılarla ilgili herhangi bir tespit yapılmadığı, sadece Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne dağıtımli yazıyla yapılan bildirimlerin ve Cimer veya vatandaşlar tarafından yapılan şikayetlerin ilgili belediyelere yönlendirilmesiyle yetinildiği; dolayısıyla ilgili ilçe belediyeleri tarafından üç ay içinde giderilmeyen imara aykırı uygulamalarla (yıkım kararı alınan yapılar) ilgili 3194 sayılı İmar Kanunu’nun 32 ve 42’nci maddelerinde belirtilen yetkilerin kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, kaçak yapılaşmayla ilgili denetimler ve imara aykırı uygulamaların mevzuat doğrultusunda ilçe belediyeleri ile birlikte zamanında ve eksiksiz olarak yerine getirilmesine özen gösterileceği belirtilmiştir.

5216 sayılı Kanun’un 11’inci maddesi gereğince İdare tarafından kaçak yapılaşmayla ilgili denetimler yapılmalı ve ilçe belediyeleri tarafından giderilmeyen imara aykırı uygulamalara ilişkin 3194 sayılı İmar Kanunu’nda belirtilen yetkiler kullanılarak işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Ödeme Aşamasında Vadesi Geçmiş Vergi Borcu Durumunu Gösterir Belgenin Aranmaması

Mal veya hizmet alımı ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapılan ödemelerde ödeme aşamasında aranması gereken vadesi geçmiş vergi borcu durumunu gösterir belgenin tahakkuk aşamasında arandığı görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un 22/A maddesi ve Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliği’nin Birinci Kısım, İkinci Bölüm “Diğer Korunma Hükümleri” başlıklı alt bölümünün “V. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları” başlıklı kısmında 4734 sayılı Kanun kapsamına giren kurumların, mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapacakları ödemeler sırasında istihkak sahiplerinin Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine (5.000 TL’yi aşan) vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranması ve yapılacak ödemelerden istihkak sahiplerinin amme borçlarının kesilerek ilgili tahsil dairesine aktarılmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinde; kamu idaresi tarafından mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle yapılacak ödemeler sırasında hak sahiplerinin tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması, 2024 yılı için tutarı 5.000 TL'yi aşan vadesi geçmiş borcu bulunması durumunda ise istihkak sahiplerinin amme borçlarının kesilerek ilgili tahsil dairesine aktarılmasının zorunlu olduğu ifade edilmektedir.

Yapılan incelemede, mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapılan ödemeler sırasında istihkak sahiplerinin vadesi geçmiş vergi borcu bulunmadığına ilişkin belgenin ödeme aşamasında teyit edilmesi gerekirken tahakkuk aşamasında teyit edildiği tespit edilmiştir. Tanzim edildikleri tarihten itibaren 15 gün geçerli olan vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belgenin tahakkuk aşamasında aranılması tahakkukundan itibaren 15 günü aşan ödemelerde geçerli olmamaktadır.

Kamu İdaresince, vadesi geçmiş vergi borcu durumunu gösterir belgelerin tahakkuk aşamasında alındığı, ödeme aşamasında ilgili belgenin aranmasına 2024 Ağustos ayında başlandığı belirtilmiştir.

İdare tarafından istihkak sahipleri bakımından vadesi geçmiş vergi borcu bulunmadığına ilişkin belgenin ödeme aşamasında aranılması gerekmektedir.

BULGU 7: Kredi Kartları ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Öngörülen Azami Sürede Banka Hesabına Aktarılmaması

Kredi kartları ile yapılan tahsilatların bir kısmının 20 gün içerisinde İdare'nin kamu sermayeli bankalardaki hesabına aktarılmadığı görülmüştür.

Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde, belediyelerin Yönetmelik kapsamında olduğu belirtilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in; "Uygulama ve Kullanılacak Araçlar" başlıklı 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında; kurumların faaliyetleri kapsamında yaptıracakları tahsilat ve ödeme işlemleri için yurt içinde yerleşik diğer bankaları ve yurt içinde yerleşik bankalar aracılığıyla olmak koşuluyla ödeme kuruluşlarını ve elektronik para kuruluşlarını da kullanabileceği; yurt içinde yerleşik tüm bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın ise azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılmasının zorunlu olduğu düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, İdare tarafından kredi kartları ile yapılan tahsilatların bir kısmının 30 bloke günün sonunda hesaba aktarıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, Bulguda belirtilen tespitlere uyulacağı belirtilmiştir.

İdare'nin ödeme işlemine aracılık hizmeti için yurt içinde yerleşik bankalar ile yapacağı anlaşmaların Yönetmelik hükümlerine uygun olması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Teminat Süresinde Yapım İşinin Kusur ve Eksiklerinin Yükleniciye İhtar Yapılmadan Yüklenici Nam ve Hesabına Giderilmesi

Geçici kabul ile kesin kabul tarihi arasında geçen sürede yapım işinin kusur ve eksiklerinin yükleniciye ihtar yapılmadan yüklenici nam ve hesabına giderildiği görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Yüklenicinin bakım ve düzeltme sorumlulukları" başlıklı 25'inci maddesinde; taahhüt konusu yapım işinin her türlü sorumluluğunun, kesin kabul işlemlerinin idarece onaylanacağı tarihe kadar tamamen yükleniciye ait olduğu; yüklenicinin, gerek malzemenin şartnameye uygun olmamasından ve gerekse yapım işlerinin kusur ve eksiklerinden dolayı, idarece gerekli görülecek bütün onarım ve düzeltmeler ile sürekli bakım işlerini kendi hesabına derhal yapmak zorunda olduğu; yüklenici tarafından bu zorunluluğa uyulmadığı takdirde, idarenin, kendisinden bir yazı ile yükümlülüklerini yerine getirmesini isteyeceği; teminat süresinde, idarece asgari on gün süre verilerek ihtar edilmesine karşın yüklenicinin birinci fıkra kapsamındaki bakım ve düzeltme sorumluluğunu yerine getirmemesi halinde, verilen sürenin bitiminden itibaren geçecek her gün için, sözleşmesinde günlük gecikme cezası olarak yazılan miktarın %10'u oranında günlük ceza uygulanacağı ve gecikme otuz günü geçerse ceza uygulamasına devam edilmekle birlikte idarece kusur ve aksaklıkların yüklenici nam ve hesabına giderilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Benzer biçimde, Şartname'nin "Teminat süresindeki bakım ve giderler" başlıklı 43'üncü maddesinde; yüklenicinin işlerin teminat süresi içindeki bakımını yapmak ve tümünü iyi bir şekilde korumak ve çıkabilecek kusur ve aksaklıkları gidermek zorunda olduğu, bu çerçevede, yapı ve yapıyı oluşturan makine, ekipman ve tesisatın işler halde ve kullanıma hazır biçimde bulunmasını sağlamaya dönük periyodik bakım hizmetlerinin verilmesine ve gerekli hallerde malzeme/parça değişimi yapılmasına ilişkin giderlerin karşılanmasının da yükleniciye ait olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, geçici kabul ile kesin kabul tarihi arasında geçen sürede yapım işinin kusur ve eksiklerinin yükleniciye ihtar yapılmadan yüklenici nam ve hesabına giderildiği, yazılı ihtar yapılmadığı için ihtar da belirtilen sürenin bitiminden itibaren yükleniciye sözleşmesinde öngörülen günlük gecikme cezasının %10'u oranında günlük cezanın uygulanma imkanının da bulunmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, teminat süresinde yapım işinin kusur ve eksiklerinin örnek olarak sunulan bir adet yazışma üzerinden yükleniciye ihtar yapılmadan yüklenici nam ve hesabına giderilmemesine dikkat edildiği, bulgu kapsamında harcama birimlerine gerekli uyarıların yapıldığı ve gereken özenin gösterileceği belirtilmişse de; Bulguya konu edilen hizmet binası yapımına ilişkin geçici kabulün yapıldığı tarihten buyana geçen iki yıllık sürede hizmet binasındaki kusur ve eksiklikler ile periyodik bakımına yönelik yaklaşık 30 adet yapım işi ve hizmet alımı yapıldığı dikkate alındığında yapım işinin kusur ve eksiklerinin yükleniciye ihtar yapılmadan yüklenici nam ve hesabına giderilmesi konusunun genellik arz ettiği değerlendirilmektedir.

Teminat süresinde yapım işinin kusur ve eksiklerinin yükleniciye ihtar yapılmadan yüklenici nam ve hesabına giderilmemesi gerekmektedir.

BULGU 9: Yeni Fiyat Tespitinde Ticaret ve/veya Sanayi Odası Onayı Alınmaksızın Yeni Birim Fiyat Yapılması

İlgili ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçler olmadan piyasadadan alınan faturaya dayalı fiyatlar esas alınarak yeni fiyat tespit edildiği ve tespit edilen bu fiyatlar üzerinden işin sözleşmesinde bulunmayan veya fiyatı belli olmayan iş kalemlerinin bedellerinin ödendiği görülmüştür.

Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşmenin “Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belli olmayan işlere ait birim fiyat tespiti ile iş kalemi miktarının değişmesi” başlıklı 28’inci maddesinde; sözleşme ve eklerinde birim fiyatı bulunmayan yeni iş kalemlerinin bedelinin, Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine göre hesap edileceği düzenlenmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin “Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti” başlıklı 22’nci maddesinde ise, işin ilk sözleşmesinde bulunmayan veya fiyatı belli olmayan işlerin fiyatının nasıl tespit edileceği açıklanmıştır.

Anılan 22’nci madde hükmünün ikinci fıkrası düzenlemesine göre, yeni fiyatın tespitinde iş kalemi veya iş grubunun niteliğine göre fıkra metninde yer alan sıralamaya

uyularak oluşturulan analizlere, üçüncü fıkrada yer alan rayiçlerin biri, birkaçı veya tamamının kaynakların verimli kullanılması gözetilerek uygulanması suretiyle yeni fiyatın hesap edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu üçüncü fıkrada yeni fiyatın tespit edilmesinde kullanılacak rayiçler;

“İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

a) Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde veya aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında idareye verdiği teklif rayiçler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.

ç) İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.”

Şeklinde sıralanmıştır.

Aynı düzenlemeler işlere ait sözleşme ve eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin anılan maddelerinde de yer almaktadır.

Oda Muamelat Yönetmeliği'nin “Faturaların rayice uygunluğunun onayı” başlıklı 38'inci maddesinde; faturaların rayice uygunluğuna ilişkin onayın, faturaya konu mal veya hizmetle iştirak eden en az üç işletmeden belgelendirilmek suretiyle alınacak fiyatların ortalaması veya alınan fiyatlardan birbirine en yakın olanlar dikkate alınarak yapılacağı, bu sayıda işletmenin bulunmaması halinde, ilgili meslek komitesinin görüşü veya gerekli durumlarda meclis tarafından onaylanan eksper listeleri arasından yönetim kurulu kararı ile görevlendirilecek eksper heyetinin raporu üzerine işlem yapılacağı ancak özel imalata ilişkin faturaların, görevlendirilecek eksper heyeti tarafından düzenlenecek rapora göre onaylanmasının zorunlu olduğu, onay işleminin fatura asılları üzerine yapılacağı belirtilmiştir. Bununla birlikte faturaların tasdikinin, satış yapan ve faturayı düzenleyen satıcının bulunduğu yer odası veya şubesi tarafından yapılacağı, projeye müstenit özel imalatlara ilişkin fatura tasdiklerinin ise bu maddede belirtilen usul ve esaslara göre satışı yapan ve faturayı düzenleyen satıcının bulunduğu yer sanayi odasınca veya ticaret ve sanayi odasınca, bu odalarca yapılamaması ve bu hususun tevsik edilmesi durumunda ise en yakın sanayi odası veya ticaret ve sanayi odasınca yapılacağı madde hükmünde açıklanmıştır.

Yapılan incelemede, ilgili Ticaret ve/veya Sanayi Odası onayı olmadan piyasadan alınan faturaya dayalı fiyatlar esas alınarak yeni fiyat tespit edildiği ve tespit edilen bu fiyatlar üzerinden işin sözleşmesinde bulunmayan veya fiyatı belli olmayan iş kalemlerinin bedellerinin ödendiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, tespit edilen konu ile ilgili örnek bir uygulamaya atıf yapılarak yeni fiyat tespitinde ticaret ve/veya sanayi odası onayı için yazı yazıldığı ve gerekli onay yazılarının yazılmasına ilişkin İdare tarafından hassasiyet gösterileceği belirtilmişse de; söz konusu rayiç tespiti yazısına Tekirdağ Sanayi ve Ticaret Odası tarafından işin tamamının belirtilmemesi nedeniyle onaylanmadığı, dolayısıyla yeni birim fiyat tespitinde ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçlerin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçlerin yeni fiyat hesabında rayiç olarak esas alınması mümkündür. Ancak, esas alınan yerel rayiçin İdarece kabul edilmesi ve ticaret ve/veya sanayi odasınca yerel rayiç olarak onaylanmış olması gerekmektedir.

BULGU 10: Yapım İşlerinde Genişletilmiş Bakım Devresi Teminatını İçeren Sigortanın Yapılmaması

Yapım işlerinde geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye (teminat süresi) ilişkin genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigortanın yapılmadığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 9'uncu maddesine göre yüklenici, iş yerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde; işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı "inşaat sigortası (bütün riskler)"; geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme'nin 17.2'inci maddesinde;

"Yüklenici, işin geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin;

a) Yüklenicinin sözleşme şartları dahilindeki yükümlülükleri kapsamında eksik ve kusurların giderilmesi amacıyla yaptığı çalışmalar sırasında sigortalı kıymetlere verdiği zarar ve ziyanlar,

b) Bakım devresi esnasında ortaya çıkan ve inşaat devresinde yüklenicinin sorumlu olduğu bir nedene dayanan ziyan ve hasarlara

karşı genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.”

Hükmü bulunmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden; yüklenicinin, işyerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu yapım işinin korunmasından işe başlama tarihinden kesin kabul tarihine kadar sorumlu olduğu; geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorunda olduğu açıktır.

Yapılan incelemede, yapım işlerinde geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigortanın yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, yapılan tespite örnek olarak sunulan sigorta poliçesine atıf yapılarak yapım işlerinde teminat süresine ilişkin genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigortanın yapıldığı ve bu konuya ilişkin olarak ilgili harcama birimlerinin uyarıldığı belirtilmiştir.

4735 sayılı Kanun ve Yapım İşleri Genel Şartnamesi gereğince yapım işlerinde teminat süresine ilişkin genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigortanın yapılması gerekmektedir.

BULGU 11: Ticari Nitelikteki Plakaların İhalesiz ve Süresiz Kullanılması

İl sınırları içerisinde faaliyet gösteren taksi (T), minibüs (M), personel servisi (S) ve öğrenci servisi (J) plakalarının ihalesiz ve süresiz olarak kullanıldığı görülmüştür.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 12'nci maddesi hükümlerine göre, il trafik komisyonlarınca plaka tahdidi kararı alınan illerde ulaşım ihtiyacını karşılamak üzere toplu taşımacılığın geliştirilmesi, plaka karaborsacılığının ve korsan taksiciliğinin önlenmesi, fiilen çalışmakta olan şoför esnafının haklarının korunması maksadıyla taksi, dolmuş, minibüslere verilecek ticari plakaların sayısı, verilme usul ve esaslarını tespit etmek üzere çıkarılan

86/10553 sayılı Ticari Plakaların Verilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Karar'ın 3'üncü maddesinde; Şoförlük mesleğini geçim kaynağı olarak seçerek sürekli olarak icra eden, şoförler derneğine üye olup en az iki yıldan beri ilde ikamet eden kişilere ticari plaka verilebileceği ve bu kişilerin de plaka devirlerini ancak benzer şartları taşıyanlara yapabilecekleri, aynı Karar'ın 5'inci maddesinde ise; trafik komisyonunca tespit edilecek sayıda ticari plakanın, tahmin edilen bedelinin %80'ine tekabül eden muhammen bedel ve kapalı teklif usulü ile kamuoyuna duyurularak verilebileceği belirlenmiştir.

Tekirdağ ili büyükşehir bünyesine kavuştuktan sonra yeni ticari plaka tahsisi yapılmamış, Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME) Kurulunca alınan kararlarla hizmete devam etmeleri sağlanmıştır.

Bunun yanı sıra ilk defa tahsis edilecek olan 183 personel servisi plakası ile 102 öğrenci servisi plakası ise Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından ihale yöntemiyle tahsis edilmiştir. Tekirdağ il sınırlarında faaliyet gösteren toplam 1224 adet taksi (T) plakası, 1371 adet minibüs (M) plakası, 3049 adet personel servis (S) plakası ve 959 adet öğrenci servisi (J) plakası bulunmaktadır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde;

"Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek."

Aynı fıkranın (p) bendinde; *"Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dahil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek. Büyükşehir içindeki toplu taşıma hatlarıyla ilgili olarak; şehir merkezine olan uzaklık, nüfus ve hattı kullanan sayısı kriterleri esas alınarak tespit edilecek hatlarla ilgili toplu taşıma hizmetlerinin işlettirilmesine karar vermek."*

İkinci fıkrasında ise; *"... Büyükşehir belediyeleri, birinci fıkranın (p) bendinin ikinci cümlesinde yer alan kriterler esas alınarak büyükşehir belediye meclisi kararıyla belirlenen*

yerlerdeki toplu taşıma hatlarının işletmesinin o bölgede kurulu taşıma birlik veya kooperatiflerinden temin edilmesine karar verebilir. Bu durumda ihaleye katılacaklarda ve kullanılacak taşıma araçlarında aranacak şartlar belediyelerce belirlenir. Taşıma birlik veya kooperatiflerine, belediye bütçelerinden toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz veya indirimli olarak yararlanacaklara ilişkin gelir desteği ödemeleri yapılabilir.”

Denilmektedir.

Aynı Kanun'un "Ulaşım hizmetleri" başlıklı 9'uncu maddesinde;

“Büyükşehir içindeki kara, deniz, su, göl ve demiryolu üzerindeki her türlü taşımacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında, yönetmelikle belirlenecek kamu kurum ve kuruluşları ile, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunun görevlendireceği ilgili odanın temsilcisinin katılacağı Ulaşım Koordinasyon Merkezi kurulur. İlçe belediye başkanları kendi belediyesini ilgilendiren konuların görüşülmesinde koordinasyon merkezlerine üye olarak katılırlar.

Ulaşım Koordinasyon Merkezi toplantılarına ayrıca gündemdeki konularla ilgili üye olarak belirlenmeyen ulaşım sektörü ile ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından ihtisas meslek odalarının temsilcileri de davet edilerek görüşleri alınır. Bu Kanun ile büyükşehir belediyesine verilen trafik hizmetlerini plânlama, koordinasyon ve güzergâh belirlemesi ile taksi, dolmuş ve servis araçlarının durak ve araç park yerleri ile sayısının tespitine ilişkin yetkiler ile büyükşehir sınırları dahilinde il trafik komisyonunun yetkileri ulaşım koordinasyon merkezi tarafından kullanılır. Ulaşım koordinasyon merkezi kararları, büyükşehir belediye başkanının onayı ile yürürlüğe girer.

Ulaşım koordinasyon merkezi tarafından toplu taşıma ile ilgili alınan kararlar, belediyeler ve bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilgililer için bağlayıcıdır. Koordinasyon merkezinin çalışma esas ve usulleri ile bu kurullara katılacak kamu kurum ve kuruluş temsilcileri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Büyükşehir belediyelerine bu Kanun ile verilen görev ve yetkilerin uygulanmasında, 13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.”

Denilmektedir.

Yine aynı Kanun'un 8 ve 9'uncu maddelerine istinaden yayımlanan Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin 18'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde; “Kara, deniz, göl, nehir, kanal ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve

toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek”, 28’inci maddesinin ikinci fıkrasında ise;

“Taksi, dolmuş, minibüs ve umum servis araçları ile toplu taşıma araçlarının tahsis süreleri, ticari plaka sayıları ile bu plakaların verilmesine ilişkin usul, esas ve devir ücretleri UKOME’ce tespit edilir.”

Denilmektedir.

Belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri için tabi olduğu 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun “Kiralarda sözleşme süresi” başlıklı 64’üncü maddesinde;

“Kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi, on yıldan çok olamaz. Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, önceden Maliye Bakanlığından izin alınması şarttır. Özel İdare ve belediyeler için kendi özel kanunları uygulanır. Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, kira bedeli her yıl şartname ve sözleşmesindeki esaslara göre yeniden tespit edilir.”

Denilmektedir.

Yapılan incelemede, Tekirdağ il sınırlarında ticari nitelikte plakaya sahip araçların İl Trafik Komisyonu Başkanlığı veya valilikçe alınan tahdit kararları ile ihalesiz ve süresiz olarak kullandırıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, konunun Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME) Genel Kurulunda görüşülmek üzere gündeme alındığı belirtilmişse de, mevzuata aykırı uygulama devam etmektedir.

İdare tarafından ticari nitelikte plakaya sahip araçların kontrolünün sağlanabilmesi adına söz konusu kullanım haklarının 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre ihale edilerek verilmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Büyükşehir Belediye Hizmetleriyle İlgili Olmayan Kamuoyu Araştırmasının Hizmet Alımına Konu Edilmesi

Büyükşehir belediye hizmetleriyle ilgili olmayan kamuoyu araştırmasının hizmet alımı konusu yapıldığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir belediyesinin giderleri" başlıklı 24'üncü maddesinin p bendinde; büyükşehir belediye hizmetleriyle ilgili olarak yapılan kamuoyu yoklaması ve araştırması giderleri büyükşehir belediyesinin giderleri arasında sayılmıştır.

Yukarıda bahsedilen hükümlerin lafzından da açıkça anlaşılacağı üzere yapılacak olan kamuoyu araştırmalarının belediye hizmetleri hakkında olması gerekmektedir. Bunun haricinde kamu kaynaklarıyla vatandaşın Belediye Başkanından memnuniyetine ilişkin bir kamuoyu araştırması yapılabilmesi mümkün değildir.

Yapılan incelemede, 26.02.2024 tarihinde "Hizmet Kalitesi ve Vatandaş Memnuniyet Anketi" hizmet alım işinde "1- Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'nin hizmetlerinden memnun musunuz?" ve "2- Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanı ...'ı başarılı buluyor musunuz?" şeklinde 2 adet sorudan oluşan anketin ikinci sorusunun belediye hizmetleriyle ilgili olmadığı ve anket giderlerinin tamamının belediye bütçesinden ödendiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, anket kapsamında yapılan kamuoyu yoklamasının temel amacının yürütülen belediye hizmetlerinin etkinliğinin araştırılması olduğu, mevzuatın hatalı yorumlanmasından kaynaklanan bu konuda hatalı uygulamaya gidilmemesi için gereken özenin gösterileceği belirtilmiştir.

İdare'nin yaptırdığı kamuoyu araştırmalarının sadece büyükşehir belediye hizmetleri hakkında yaptırılması, büyükşehir belediye hizmetleriyle ilgili olmayan anketlerin giderlerinin belediye bütçesinden ödenmemesi gerekmektedir.

BULGU 13: Yapım İşinin Uygulama Aşamasında Hatalı Yapılan Proje ve Metraj Hesaplamalarının Geçici Kabul Yapıldıktan Sonra Farkedilmesi

Yapım işinin hizmet alım yöntemi ile yaptırılan projesinde yaya korkuluklarının miktarına ilişkin hesaplamaların yanlış yapıldığı ve söz konusu hatalı proje ve metraj hesaplamalarının İdare tarafından kabul edildiği, buna bağlı olarak söz konusu işin uygulanması aşamasında metrajların projeden kaynaklı olarak hatalı hesaplanarak yapılan fazla ödemelerin geçici kabul yapıldıktan sonra farkedildiği görülmüştür.

Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'nin "Hizmetin kabulü" başlıklı 44'üncü maddesinde;

"a) Belli bir çalışma sonrasında tamamlanarak ortaya çıkarılan hizmetlerde:

Sözleşme konusu iş tamamlandığında, yüklenici, işin teslim alınarak kabul işlemlerinin

yapılmasını isteyen bir dilekçe ile idareye başvurur. Yapılan işler, idarece verilecek talimat üzerine kontrol teşkilatınca ön incelemeden geçirilir. Bu inceleme sonucunda kontrol teşkilatı işlerin durumunu inceleyerek mevcut haliyle sözleşme ve eklerinde belirtilen şartlara uygun olarak tamamlandığını veya tamamlanmamış olsa bile teslim alınması istenen işte, işin fonksiyonelliğine önemli ölçüde zarar verecek bir durumun olmadığını ve idarenin ihtiyacını karşılama açısından bu haliyle kabul edilebilir olduğunu tespit ederse, işin tamamlanmış veya listelenen eksiklikleri ile tamamlanmış sayılabileceğini idareye bildirir. Bu durumda idare en az üç (3) kişiden oluşan bir kabul komisyonu kurar ve kabul aşamasına geçilir.

...”

denilmekte,

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin “Geçici hakediş raporları” başlıklı 39'uncu maddesinde;

“(1) Birim fiyat esasına göre yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Sözleşmeye ekli birim fiyat teklif cetvelinde yazılı veya sonradan düzenlenen yeni birim fiyatlar ile metrajlarından hesaplanan iş kalemi miktarlarının çarpımı üzerinden hesaplanan tutardan sözleşmedeki kayıtlara ve ilgili kanunlara göre yapılacak kesintiler de çıktıktan sonra, sözleşmenin ödemeye ilişkin hükümleri çerçevesinde kendisine ödenir.

...

c) Yüklenicinin yaptığı işler ile ihzarattan doğan alacakları, metrajlara göre hesaplanarak sözleşme hükümleri uyarınca kesin ödeme niteliğinde olmamak ve kazanılmış hak sayılmamak üzere geçici hakediş raporları ile ödenir. Metrajlar, yeşil defter ve eklerinde gösterilir. Yüklenici, kesin hesapları da yapı denetim görevlisinin denetimi altında işe paralel olarak yürütmek zorundadır. Bu halde, geçici hakediş raporlarının düzenlenmesinde, bitmiş iş kısımları için kesin metrajdaki miktarlar dikkate alınır.

...

(4) Hakediş raporlarının düzenlenmesinde aşağıdaki esaslara göre işlem yapılır:

...

b) İşe başlanıldığı tarihten itibaren meydana getirilen işler, yapı denetim görevlisi tarafından yüklenici veya vekili ile birlikte ölçülür ve bulunan miktarlar sözleşmedeki esaslara uygun olarak hakediş raporuna dahil edilir.

...

g) Gerek bu madde hükümlerine göre geçici hakediş raporlarının, gerekse 40 ncı madde hükümlerine göre kesin hesapların ve kesin hakediş raporunun hazırlanması ve gerekli ölçmelerin ve bunlarla ilgili diğer hizmetlerin yapılması için yüklenici, yeterli sayıda işçi ve personeli bedelsiz olarak yapı denetim görevlisinin emrine verir.

...”

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinde; hizmet alım işlerinde iş tamamlandıktan sonra kabulünün yapılması için yapılan işlerin kontrol teşkilatınca ön incelemeden geçirileceği, işin mevcut haliyle sözleşme ve eklerinde belirtilen şartlara uygun olarak tamamlandığı veya tamamlanmamış olsa bile işin fonksiyonelliğine önemli ölçüde zarar verecek bir durumun olmadığı ve idarenin ihtiyacını karşılama açısından bu haliyle kabul edilebilir olduğu tespit edilirse, işin tamamlanmış veya listelenen eksiklikleri ile tamamlanmış sayılabileceğinin idareye bildirileceği; birim fiyat esasına göre yapılan yapım işlerinde işe başlanıldığı tarihten itibaren meydana getirilen işlerin, yapı denetim görevlisi tarafından yüklenici veya vekili ile birlikte ölçüleceği ve bulunan miktarların sözleşmedeki esaslara uygun olarak hakediş raporuna dahil edileceği belirtilmektedir.

Yapılan incelemede, 57. Alay (Köseilyas Caddesi) Çevreyolu Bağlantı Kavşağı Yapım işinin hizmet alım yöntemi ile yaptırılan projesinde yaya korkuluklarında bulunan ST37 çelik malzemenin ağırlık hesaplamasının hatalı yapıldığı ve söz konusu hatalı proje ve metraj hesaplamalarının İdare tarafından geçici kabulünün yapıldığı, buna bağlı olarak söz konusu işin uygulanması aşamasında metrajların projeden kaynaklı olarak hatalı hesaplanarak yapılan fazla ödemelerin geçici kabul yapıldıktan sonra farkedildiği ve fazla ödenen tutarın yüklenicinin başka bir alacağından mahsup edildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, bundan sonraki süreçte kontrol teşkilatı tarafından yapılan işlere azami gayret gösterilerek kontrol edilmesinin sağlanacağı, ödemelerin yanlış hesaplamalara ve fazla ödemelere mahal vermeyecek şekilde yapılması hususuna dikkat edileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, hizmet alımlarında ve yapım işlerinde kontrol teşkilatı tarafından yapılan işlerin azami gayret gösterilerek kontrol edilmesi, ödemelerin yanlış hesaplamalara ve fazla ödemelere mahal vermeyecek şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 14: İhale Kanunu İstisnası Kapsamında Değerlendirilemeyecek Mal Alımlarının İstisnalara İlişkin Hükümler Çerçevesinde Gerçekleştirilmesi

İhale Kanunu istisnası kapsamında olmayan bazı mal alımlarının istisna kapsamında değerlendirilerek ihalesiz olarak gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (a) bendinde; kanun kapsamına giren kuruluşlarca, kuruluş amacı veya mevzuatı gereği işlemek, değerlendirmek, iyileştirmek veya satmak üzere doğrudan üreticilerden veya ortaklarından yapılan tarım ve hayvancılıkla ilgili ürün alımlarının istisna kapsamında olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükmü uyarınca, tarım ve hayvancılıkla ilgili ürünlerin doğrudan üreticilerden veya ortaklıklarından ihalesiz olarak satın alınabilmesi için, alımı yapacak kuruluşun, kuruluş amacı veya mevzuatı gereği söz konusu ürünleri işlemek, değerlendirmek, iyileştirmek veya satmak üzere kurulmuş olması veya bu ürünleri işleme, değerlendirme, iyileştirme veya satma işlemlerini yapmakla yasal olarak görevlendirilmiş olması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, ihtiyaç sahiplerine dağıtılmak üzere gıda yardım kolisi alımı, yabancı ot ilacı ve gübre alımı ile ağaç ve çalı alımlarının yapıldığı tespit edilmiştir.

Üreticilerin ürettiği ürünlerin, işlenip başka bir hale dönüştürüldükten sonraki hali işlenmiş ürün olduğundan, artık doğrudan üreticinin ürünü olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Bu nedenle, perakende satış yapan marketlerden alınan gıda kolisi içerisindeki toz şeker, tuz, hazır çorba, domates salçası vb. ürünlerin tarımsal ürün olmaktan çıkıp endüstriyel ürün haline geldiği için, bu işlenmiş haldeki paketlenmiş ürünlerin satıcısı da doğrudan ürün üreticisi kapsamından çıkmaktadır.

Yine yabancı ot ve gübre alımı ile ağaç ve çalı alımının belediyenin kuruluş amacı veya mevzuatı gereği işlemek, değerlendirmek, iyileştirmek veya satmak üzere değil park ve bahçelerde kullanılmak üzere nihai tüketici olarak alındığından ilgili istisna kapsamına girmediği anlaşılmaktadır.

Kamu İdaresince, Tarım Kredi Kooperatiflerinden yapılan alımların mevzuata uygun olduğu belirtilmişse de; ne alıcı olarak Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi ne de alım yapılan Tarım Kredi Kooperatifleri istisna kapsamında ihalesiz olarak alım yapılabilmesine ilişkin mevzuatta öngörülen şartları taşımaktadır.

İhalede istisna edilmemiş söz konusu mal alımlarının, rekabeti sağlayacak şekilde 4734 sayılı Kanun'da yer alan alım usullerine uygun şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 15: Yaklaşık Maliyetin Üzerindeki Tekliflerinin Değerlendirme Dışı Bırakılması

Teklif fiyatlarının yaklaşık maliyetin üzerinde olması sebebiyle değerlendirme dışı bırakıldığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Yaklaşık maliyetin üzerindeki teklifler" başlıklı 16.3 maddesinde; ihale komisyonunun, yaklaşık maliyet hesaplanırken değerlendirilmeyen herhangi bir husus olup olmadığını, yaklaşık maliyet güncellemesinin doğru yapıp yapılmadığını, verilen teklif fiyatlarının piyasa rayiç fiyatını yansıtmadığını yeniden değerlendirerek verilen teklifleri yaklaşık maliyete göre mukayese edeceği ve bütçe ödeneklerini de göz önünde bulundurarak teklif fiyatlarını uygun bulması halinde ekonomik açıdan en avantajlı teklifi ve varsa ikinci teklifi belirlemek veya verilen teklif fiyatlarını uygun bulmaması halinde ihalenin iptaline karar verme hususunda takdir yetkisine sahip olduğu hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere, yaklaşık maliyetin üzerindeki bir teklifin kabul edilip edilmeyeceği konusunda idarelere belli koşullar çerçevesinde takdir yetkisi tanınmıştır. Ancak bu takdir yetkisi madde metninde belirtilen değerlendirmelerin de yapılması koşuluyla ya teklifleri kabul etme ya da ihaleyi iptal etme hakkı ile sınırlıdır. Bir teklifi, sadece yaklaşık maliyetin üzerinde olması gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakmak mevzuata göre mümkün değildir.

Yapılan incelemede, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre yapılan ihalelerin komisyon kararlarında yaklaşık maliyetin üzerinde olan tekliflerin sadece bu gerekçe ile değerlendirme dışı bırakıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, ihalelerde yaklaşık maliyetin altında teklif bulunması nedeniyle, yaklaşık maliyetin üzerindeki tekliflerin yüksek olması nedeniyle dikkate alınmadığı, bundan sonraki ihalelerde öneri doğrultusunda işlem yapılmasına özen gösterileceği belirtilmiştir.

İdare tarafından 4734 sayılı Kanuna göre yapılan ihalelerde yaklaşık maliyetin üzerinde olan tekliflerin sadece bu gerekçe ile değerlendirme dışı bırakılmaması gerekmektedir.

BULGU 16: Geliştirme Alanı Vasfı Taşımayan Bölgelerde Yapılacak Binalardan Teknik Altyapı Bedeli Alınması

İdare tarafından geliştirme alanı olup olmadığına, hali hazırda yeni bir yol inşası yapıp yapılmadığına bakılmaksızın büyükşehir belediyesi tasarrufundaki yollara cephesi olan yerlerde yapılacak yeni binalardan meclis kararı ile belirlenen hesaplama göre “Stabilize Yol Teknik Altyapı Bedeli” tahsil edildiği görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu’nda yapı ruhsatı konusunda açıklamalara yer verilmiş, Kanun’un 21 ve 22’nci maddelerinde yapı ruhsatı ve ruhsat alma şartları ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiş olup bu maddelerde yapı ruhsatı almak isteyen ilgililerden teknik alt yapı bedelinin tahsil edileceğine ilişkin herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Bir sonraki madde olan “Geliştirme alanlarında yapı ruhsatı” başlıklı 23’üncü maddesinde ise özel ve istisnai bir düzenleme yapılmış ve iskân hudutları içinde olup da “imar planında beldenin inkişafına ayrılmış bulunan sahalarda yapı izni verilebilmesi” için gereken şartlar detaylı bir şekilde anlatılmıştır.

Söz konusu maddede, mezkûr sahalarda yapı izni verilebilmesi için ilgili sahanın yol, pis ve içme suyu şebekeleri gibi teknik alt yapısının yapılmış olması zorunlu tutulmuştur. Teknik alt yapısı henüz tamamlanmamış olan yerlerde ise ancak belli şartlar dâhilinde yapı izni verilebileceği belirtilmiş, bu kapsamda ya ilgili idarenin izni ve ilgili idarece hazırlanacak projeye uygun olarak teknik alt yapının ilgili kişilerce yaptırılması ya da parselleri hisasına rastlayan ve hissesine düşen teknik alt yapı bedelinin Kuruma ödenmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Görüldüğü üzere İmar Kanunu’nun 23’üncü maddesinde yapı ruhsatı alınırken yol ve kanalizasyon yapımı için “Teknik Altyapı Bedeli” alınması öngörülmüş ancak bu bedel “Geliştirme Alanları” ve bu alanlarda hali hazırda yol ve kanalizasyon tesisi bulunmayan yerler ile sınırlandırılmış, yerleşik alanlar bedel alınacak kapsam içerisinde zikredilmemiştir.

Dolayısıyla geliştirme alanı olup olmadığına, söz konusu alanda hali hazırda teknik alt yapı bulunup bulunmadığına bakılmaksızın belediyenin sorumluluğunda bulunan tüm alanlarda inşa edilecek yeni yapılardan İmar Kanunu’na göre teknik alt yapı bedeli alınması doğru bir uygulama değildir.

Söz konusu bedelin Belediye Meclis Kararları uyarınca hesaplanıp tahsil ediliyor olması da işlemi hukuka uygun hale getirmek için yeterli değildir. Zira tüm kamu kurumları gibi belediyeler de ancak kanunlarda izin verilen ölçülerde gelir toplayabilirler. Kanuni dayanağı

olmadan veya kanunlarda belirtilen sınırların aşılarak gelir toplanması mali mevzuat açısından uygun değildir.

Şayet belediye tarafından yeni bir yol açılmış, mevcut bir yol tamir edilmiş veya genişletilmiş ise söz konusu masrafların ilgililerden nasıl tahsil edileceği 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Harcamalara katılma payları" başlıklı Üçüncü kısmında detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Mezkûr Kanun'un "Yol harcamalarına katılma payı" başlıklı 86'ncı maddesinde bu konuya ilişkin açıklamalar yapılmış, yeni yol açılması, mevcut yolun genişletilmesi, mevcut yola asfalt yapılması durumunda söz konusu katılma payının alınacağı hususu ayrı ayrı zikredilmiştir.

Kanun'un ilerleyen maddelerinde payların nasıl hesaplanacağı, harcamalara katılma payının yapılan hizmet için katılanın giderin tamamı olduğu, hesaplanan katılma paylarının ilgili gayrimenkullerin vergi değerlerine oranlanarak dağıtılıp tahakkuk ettirileceği, alınacak pay tutarının bina ve arsa vergi değerinin %2'sini geçemeyeceği gibi detaylı açıklamalara yer verilmiştir.

İdare tasarrufunda olan yollara cephesi bulunan yerler için bina inşaat ruhsatı alacak yapı sahiplerinden bölgenin geliştirme alanı olup olmadığına bakılmalı, hali hazırda yeni bir yol inşası yapıp yapılmadığına bakılmaksızın "Stabilize Yol Teknik Altyapı Bedeli" alınmaması gerekmektedir.

Kamu İdaresince, konu hakkında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına görüş sorulduğu ve gelen görüş doğrultusunda uygulama yapılacağı belirtilmişse de, mevzuata aykırı uygulama devam etmektedir.

İmar Kanunu'nun 23'üncü maddesi uyarınca alınacak teknik alt yapı bedellerinin sadece maddede açıkça belirtilen "Geliştirme alanları" ve bu alanlarda teknik alt yapısı olmayıp yapı ruhsatı alınmak istenen yerler ile sınırlı tutulması, büyükşehir belediyesi tarafından uygulanan program dâhilinde yeni yapılan yollar için 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda yer alan katılma payı hükümlerinin tatbik edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 17: Personel Takip Sisteminde Kaydı Olmadığı Halde Fazla Mesai Ücreti Alan Personel Olması

İdare'de çalışan memur ve sürekli işçiler tarafından mesai takibi için kurulan personel takip sistemine personel kartlarının düzenli okutulmadığı, buna rağmen ilgili günlerde beyana dayalı fazla mesai ödemeleri yapıldığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Çekilme" başlıklı 94'üncü maddesinde; Devlet memuru bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabileceği; mezuniyetsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz 10 gün devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın, çekilme isteğinde bulunmuş sayılacağı belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller" başlıklı 125/E-d maddesinde; özürsüz olarak bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek, Devlet memurluğundan çıkarma cezası verilmesini gerektiren hallerden biri olarak hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "İşverenin haklı nedenle derhal fesih hakkı" başlıklı 25/II-g maddesine göre; işçinin işverenden izin almaksızın veya haklı bir sebebe dayanmaksızın ardı ardına iki iş günü veya bir ay içinde iki defa herhangi bir tatil gününden sonraki iş günü, yahut bir ayda üç iş günü işine devam etmemesi halinde, süresi belirli olsun veya olmasın işverenin, iş sözleşmesini sürenin bitiminden önce veya bildirim süresini beklemeeksizin feshedebileceğine hükmedilmiştir.

Yapılan incelemede, İdare'de istihdam edilen personelin mesaiye geliş ve mesaiden çıkış takibinin personel kartlarının elektronik takip sistemine okutulması suretiyle yapıldığı, İdare'de istihdam edilen memur ve işçilerin bir kısmı tarafından mesai takibinin yapıldığı sisteme personel kartlarının okutulmadığı tespit edilmiştir.

Personelin bir kısmı tarafından mesai takip sistemine kartların okutulmaması, hangi çalışanın mesai saatlerine uyup uymadığının tespitine imkân vermemektedir.

Bu durum, personel maaş veya ücret hesabına esas çalışma sürelerinin tam ve doğru hesaplanamamasına neden olabileceği gibi İdarede mesaiye gelmeden maaş veya ücret alan çalışan olması riskini de ortaya çıkarmaktadır.

Nitekim çalışanlar için fazla mesai ücreti ödenen saatler ile ilgililerin bu tarihlerdeki giriş çıkış kayıtları kontrol edildiğinde aşağıda yer alan tabloda da görüldüğü üzere kart basmadığı halde fazla mesai ücreti alan personeller olduğu görülmüştür.

Tabloda örnek olarak 4 personele yer verilmiş olup bu personelin ilgili tarihlerde giriş çıkışlarına ilişkin hiçbir kayıt olmadığı görülmüştür. Personelin fazla mesai yapması bir kenara bu tarihlerde standart mesai saatlerinde dahi kurumda bulunup bulunmadığı bilinmemektedir. Bu şekilde birçok personele kontrol imkanı bulunmadan ödeme yapılmıştır.

Ayrıca personel kartı okutarak giriş çıkış yapan bazı personelin sistemde kayıtlı çıkış saatinden çok sonra çıktıklarını beyan ederek fazla mesai ücreti aldığı da görülmüştür. Örneğin; Kültür Şube Müdürlüğünde görevli bir büro personeli 18.05.2024-16.06.2024 tarihleri arasında 36 saat fazla mesai yaptığını beyan etmiş bu sürelerde sadece bir gün kart okutmuş diğer günler kart okutmamıştır. Kart okuttuğu tarihte ise çıkış saati 16:38 olmasına rağmen 17:00-20:00 saatleri arasında fazla mesai yaptığını beyan etmiştir.

Tablo 8: Personel Takip Sisteminde Kaydı Olmadığı Halde Fazla Mesai Ücreti Alan Personele İlişkin Örnek Veri

Unvan	Birim	Tarih Aralığı	Ücret alınan toplam saat	Kart Basılan Gün Sayısı
Sekreter	Özel Kalem Müdürlüğü	01.01.2024-26.04.2024	135	0
Hizmetli	Özel Kalem Müdürlüğü	01.01.2024-29.06.2024	246	0
Kameraman	Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü	06.01.2024-19.06.2024	172	0
Büro Personeli	Kültür Şube Müdürlüğü	05.01.2024-20.05.2024	49	0

Kamu İdaresince, personelin mesai saatleri ve fazla ma saatlerini kayda geçirilmesini sağlayacak şekilde personel kimlik kartlarının personel takip sistemine okutulması amacıyla birimlere uyarı yazıları yazıldığı diğer taraftan Teftiş Kurulu Başkanlığı bünyesinde denetimler yapılarak gerekli in yürütüldüğü belirtilmiştir.

İdare tarafından istihdam edilen personelce mesai saatlerine riayet edildiğinin sağlıklı şekilde kontrolünün sağlanması, izinsiz veya Kurum tarafından kabul edilebilir herhangi bir

mazereti olmaksızın göreve gelmeyen personel varsa ilgililer hakkında 657 ve 4857 sayılı Kanunlarda belirtilen yaptırımların uygulanması, yapılacak fazla mesai vb. ödemelerde gerekli kontrollerin düzenli yapılması gerekmektedir.

BULGU 18: Ek Özel Hizmet Tazminatı Puantajlarının Hatalı Doldurulması

Teknik hizmetler sınıfında görevli personele üçer aylık dönemler itibarıyla yapılan ek özel hizmet tazminatı ödemelerinde bazı personele ilişkin puantajların ilgili personelin izinli olduğu günler için de doldurulduğu görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Zam ve Tazminatlar" başlıklı 152'nci maddesinde, Teknik Hizmetler Sınıfına dahil kadrolarda bulunan personelden açık çalışma mahallerinde fiilen çalışanlara, buldukları kadrolar esas alınmak suretiyle, çalışılan her gün için belirlenecek oranlarda ve üçer aylık dönemler itibarıyla toplamı 60 puanı aşmayacak şekilde, dönem sonlarında ödenmek üzere ek özel hizmet tazminatı ödenebileceği ifade edilmiştir.

17.04.2006 tarih ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında, ödenecek olan ek özel hizmet tazminatının kimlere, hangi oranda ve en fazla ne kadar ödeneceği gibi ayrıntılar belirtilmiş olup bu ödemelerin fiilen çalışılan günler karşılığı yapılacağı ifade edilmiştir. Yine aynı kararda üçer aylık dönemlerde ödenecek tazminat toplamının 60 puanı aşmayacağı diğer bir deyişle 20 günlük ödeme tutarını aşmayacağı öngörülmektedir.

Yapılan incelemede, kurumda çalışan teknik personele yapılacak ek özel hizmet tazminatları için üçer aylık dönem sonunda birim amirlerince hazırlanan çalışma puantajlarıyla personelin ilgili dönemde kullanmış oldukları izinler karşılaştırılmış ve bazı personel tarafından izinli olunan günler için fiili olarak arazide çalışıldığıнын beyan edildiği tespit edilmiştir.

İlgili husus üzerine tüm teknik personelin puantajları kontrol edildiğinde üçer aylık dönemler itibarıyla izinli günler hariç fiilen 20 gün çalışıldığı ancak aşan sürelerde izinli günlerinde yer aldığı bu durumun hatalı ödeme riski oluşturduğu anlaşılmıştır.

Kamu İdaresince, İdare bünyesindeki tüm personelin izin ve rapor bilgilerini gösteren "Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Portal" sistemi üzerinden gerekli kontrollerin yapılmaya başlandığı; yapılan kontroller sonucunda tespit edilen hataların ilgili Daire Başkanlıklarına bildirildiği ve bu hataların tekrarlanmamasına yönelik önlemler alınacağı belirtilmiştir.

Puantajların fiilen çalışılan günler için doldurulması gerekmektedir.

BULGU 19: Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Bırakılması

Yevmiye defterinde bazı yevmiye numaralarının atlanarak boş bırakıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yevmiye Sistemi, Muhasebeleştirme Belgeleri ve Açılış Kayıtları" başlıklı 43'üncü maddesinin birinci fıkrasında; işlemlerin, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedileceği; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılacağı; üçüncü fıkrasında ise; muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verileceği, bu yevmiye numaralarının, gerek yevmiye defteri gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında esas olacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "Kullanılacak Defterler ve Kayıt Düzeni" başlıklı 44'üncü maddesinde ise yevmiye defteri, kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defter şeklinde tanımlanmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, yevmiye defterine kayıtların müteselsil numaralandırılarak yapılması ve her bir işleme ayrı bir yevmiye numarası verilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 1314 yevmiye numarasının boş bırakılarak kayıtlara devam edildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, taşınır ve taşınmaz kayıtları gibi bazı yevmiyelerin sisteme entegrasyon ile yapıldığı ve bunların gün geçişlerinde olması durumunda geriye dönük kayıt yapılmak zorunda kalındığı, bu tür hatalı uygulamaların tekrarlanmaması için gerekli tüm tedbirlerin alınacağı belirtilmiştir.

Yevmiye defterine kayıtların müteselsil sıra numarası verilerek yapılması ve her bir işleme ayrı bir yevmiye numarası verilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Ticari Nitelikteki Plakaların İhalesiz ve Süresiz Kullanılması	2023	Yerine Getirilmedi	"BULGU 20: Ticari Nitelikteki Plakaların İhalesiz ve Süresiz Kullanılması" başlığı altında bulgu konusu yapılmıştır.
Yeni Fiyat Tespitinde Sanayi Ticaret Odasına onaylatılmadan proforma fatura ile yeni birim fiyat yapılması	2023	Yerine Getirilmedi	"BULGU 9: Yeni Fiyat Tespitinde Ticaret ve/veya Sanayi Odası Onayı Alınmaksızın Yeni Birim Fiyat Yapılması" başlığı altında bulgu konusu yapılmıştır.
Geliştirme Alanı Vasfı Taşımayan Bölgelerde Yapılacak Binalardan Teknik Altyapı Bedeli Alınması	2023	Yerine Getirilmedi	"BULGU 19: Geliştirme Alanı Vasfı Taşımayan Bölgelerde Yapılacak Binalardan Teknik Altyapı Bedeli Alınması" başlığı altında bulgu konusu yapılmıştır.